

Gökçe –

# The Resolution

Temmuz 2019

Sayı

19

## SİGORTACILIKTA TAHKİM VE ARABULUCULUK



## SİGORTACILIKTA TAHKİM VE ARABULUCULUK

Sigorta tahkim usulü, sigortacılık alanında meydana gelen uyuşmazlıkların daha hızlı ve etkin şekilde sonuçlandırılabilmesi için düzenlenmiştir. Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği bünyesinde oluşturulan Sigorta Tahkim Komisyonu, belirli elemeler sonucunda seçip listesine eklediği hakemler vasıtasıyla kendisine yapılan tahkim başvurularında bir karara varmaktadır.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda öngörülen tahkim sisteminden farklı olan Sigorta tahkimi, bir taraftan tahkim yoluna giden uyuşmazlık taraflarından ayrı bir tahkim sözleşmesi aramamakta, diğer taraftan ise tüm sigorta sözleşmelerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların sigorta tahkiminin kapsamına alınacağını öngörmektedir. Aynı zamanda, tahkim davalarına ilişkin genel süre olan 1 yıl yerine sigorta tahkiminde daha kısa bir süre öngörülerek 4 ay olarak belirlenmiştir. Hakemlerin bu süre içerisinde uyuşmazlığı çözememeleri halinde ise söz konusu uyuşmazlıkların yetkili mahkemeler tarafından görüleceği düzenlenmiştir. Belirtmek gerekir ki 4 aylık süre, tarafların açık ve yazılı muvafakatleriyle uzatılabilmektedir. Karma bir usul olarak nitelendirilmesi mümkün olan sigorta tahkim sisteminin kendi içinde zorunlu ve ihtiyari olmak üzere ayrımları bulunmaktadır. Tahkim sistemine üye olan sigorta şirketleri bakımından zorunlu olup, Tüketici Sorunları Tahkim Heyetine ve genel mahkemelere başvurabilecek olan sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayanlar bakımından ise ihtiyaridir.

Sigorta tahkimine, sigorta ettirenin veya sigorta sözleşmesinden menfaat elde edenin başvurusu üzerine gidilir. Sigorta Tahkimi, çeşitli komisyondan oluşmaktadır. Komisyona gidilebilmesi için; sigortacılık yapan kurum ile uyuşmazlığa düşen tarafın, uyuşmazlığa konu teşkil eden olay ile ilgili olarak sigortacılık yapan kuruma gerekli başvuruları yapmış ve talebinin kısmen ya da tamamen olumsuz sonuçlandığını belgelemiş olması gerekmektedir. Başvuru yapılması üzerine sigortacılık yapan kurumun, başvuru tarihinden itibaren on beş iş günü içerisinde yazılı olarak cevap vermemesi Komisyona başvuru için yeterli görülmektedir. Bu ön başvuru sürecinin ardından Sigorta Tahkim Komisyonunun koordinasyonunda yargılama hakemler tarafından gerçekleştirilir. Hakem yargılaması için uyuşmazlığın diğer tarafı olan sigorta şirketinin tahkim sistemine üye olması ve kendisine yapılan çözüm başvurusunu reddetmesi veya sessiz kalması gerekmektedir. Bunun yanı sıra başvuru sahibinin uyuşmazlığın çözümü için Tüketici Sorunları Tahkim Heyetine ve genel mahkemelere götürülmesi gibi başka bir yola gitmemiş olması da gereklidir.

Söz konusu ön şartların gerçekleşmiş olması halinde tahkim yargılamasına geçilebilmektedir. Hakemlerin/hakem heyetinin dosya üzerinden yaptığı yargılamada tarafların iddia ve savunmaları doğrultusunda karar verilmektedir. Söz konusu uyuşmazlığın değerinin kırkbin TL'nin altında kalması halinde kararların kesin olduğu; uyuşmazlık değerinin kırkbin TL'nin üzerinde olması halinde ise istinaf yoluna başvurulabileceği belirtilmiştir. Bu bağlamda, uyuşmazlığın değeri kırkbin TL'nin altında olsa dahi kanunda sayılan dört durumun varlığı halinde yine istinaf yoluna gidilebileceğini belirtmek gerekir.

Sigortacılık Kanunundaki hüküm ile Hukuk Muhakemeleri Kanunundaki tahkim düzenlemesinin birbirine paralel olmaması bazı sorunları ortaya çıkarabilecek niteliktedir. Gerçekten tahkim yargılaması sonucunda verilen kararlara karşı mahalli ilk derece mahkemesinde iptal davası öngören HMK düzenlemesi karşısında, Sigortacılık Kanunundaki temyiz düzenlemesinin akıbeti tartışılır hale gelmiştir. Ancak HMK'nın yürürlüğe girmesinden sonra Sigortacılık Kanununda yapılan değişiklikten sonra da temyiz lafzının ve düzenlemesinin terkedilmemesi, kanun koyucunun iradesinin sigorta tahkimi bakımından istinaf/temyiz yolunun tercih edildiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Sigorta tahkimi usulünde verilen çoğu kararın kesin olması, özellikle örnek teşkil edecek uyuşmazlıklar bakımından önemlidir. Bu tür hallerde yargılamanın genel mahkemelerde görülmesi yönündeki bir itiraz hakkının bulunmaması, özellikle sigorta şirketleri bakımından önemli bir eksiklik niteliği taşımakla birlikte, sürece en başından itibaren hukuki destek alınarak devam edilmesi oldukça sağlıklı sonuçlar doğuracaktır.

Bunlarla birlikte, ticari davalarda arabuluculuğun dava şartı olmasına ilişkin düzenleme ile sigortacılıktan doğan uyuşmazlıklar bakımından da arabuluculuk zorunlu hale getirilmiştir. Uyuşmazlığın konusu, bir miktar paranın ödenmesine ilişkin alacak ve tazminat talebine ilişkin olmalıdır. Ayrıca, uyuşmazlık konusu için özel kanunlarda tahkim veya başka bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoluna başvurma zorunluluğu olmamalı veya tahkim sözleşmesinin bulunmadığı bir durum olmalıdır.

Böylece sigortadan kaynaklanan uyuşmazlıklarda, trafik sigortası hariç olmak üzere diğer sorumluluk sigortalarında zarar görenlerin dava açmadan önce dava şartı olarak arabuluculuk sürecini de tüketmeleri gerekecektir. Zorunlu trafik sigortasında ise trafik kanunu aynen uygulanmaya devam edecektir. Buna göre, önce sigortacıya başvuru süreci tamamlanıp, anlaşma olmaz ise arabulucuya başvurma yine dava şartı olarak varlığını koruyacaktır.

Sonuç olarak, sigorta konusuna giren davalarda dava şartı olarak Sigorta Şirketine başvuru zorunluluğu olmasından bahisle 1 Ocak 2019 ile arabuluculuğun ticari davalarda da zorunlu hale getirilmesiyle birlikte süreç "Sigorta Şirketine Başvuru" - "Arabuluculuğa Başvuru" - anlaşılabilmesi halinde "Dava Açılması" şeklinde olacaktır. Hukuki desteğin önemini bir kez daha bahsi geçen tüm süreçlerde herhangi bir hak kaybı yaşamamak adına vurgulamakta fayda bulunmaktadır.

# Teori değil. Cevap.

Gökçe Avukatlık Ortaklığı

## Editörler:



**Doç. Dr. Ali Paslı**  
ali.pasli@gokce.av.tr



**Ahmet Başaran**  
ahmet.basaran@gokce.av.tr

## Hakkımızda

Gökçe Avukatlık Ortaklığı birleşme ve devralma, iş ortaklığı, özel sermaye ve ortak girişim işlemleri, bankacılık ve finans, sermaye piyasaları, sigortacılık, teknoloji, medya, telekom ve internet, e-ticaret, veri koruma, fikri mülkiyet, regülasyon, ticari alacak takipleri, gayrimenkul ve ticari dava alanlarını içeren geniş bir yelpazede hukuki hizmetler sunan İstanbul'da bulunan bir hukuk bürosudur. Hukuki personel ve uzmanlığımız hakkında daha fazla bilgi için [www.gokce.av.tr](http://www.gokce.av.tr) adresinden web sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

## Lütfen bizimle iletişime geçin

[contact@gokce.av.tr](mailto:contact@gokce.av.tr)

0 212 352 88 33

*The Resolution yalnızca genel bilgilendirme amacıyla hazırlanıp yayınlanmakta olup hukuki tavsiye içermemekte ya da avukat-müvekkil ilişkisi oluşturmamaktadır. Daha fazla bilgi almak istiyorsanız lütfen Gökçe Avukatlık Ortaklığı ile irtibata geçiniz. The Resolution'da yer alan hiçbir içerik Gökçe Avukatlık Ortaklığı'nın yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz ya da uygun bir şekilde kaynak olarak gösterilmeksizin yayınlanamaz. İçeriğin doğruluğunu sağlamak için gereken tüm çaba gösterilmiş olmasına rağmen, Gökçe Avukatlık Ortaklığı içeriğin doğruluğunu garanti etmemektedir ve burada yer alan bilgilerdeki herhangi bir hata veya söz konusu bilgilere güvenilmiş olması dolayısıyla sorumlu tutulamaz. The Resolution Gökçe Avukatlık Ortaklığı müvekkileri için hazırlanmıştır ve büronun müvekkileri dışındaki dolaşım olasılığı reklam olarak yorumlanamaz.*